

TEHNOLOGIJA PRIDELAVE KONOPLJE

Tla in razmere za rast

Tla za konopljo naj bi bila rahla, globoka, prepustna in ne kislá, z dovolj kalcija in kalija, ne preveč vlažna in hladna, ne težka, a tudi ne peščena. Slabo prenaša ostanke fitofarmaceutskih sredstev v tleh.

Za rast in razvoj je pomembno, da so padavine enakomerno razporejene. Ne ustrezajo ji nevihte in daljša obdobja padavin; močan veter lomi stebila, manjša je osvetljenost. Transpiracijski koeficient je 600 do 700, torej 1,5- do 2-krat višji kot pri pšenici. Največ vlage potrebuje v času od cvetenja do začetka zorenja. Če je padavin do cvetenja manj kot 400 mm, bi bilo smiselno namakati. Poleg

dovolj vlage v tleh ji ugaja relativna vlažnost zraka od 70 do 80 %.

Povprečna dnevna temperatura naj bi bila od 16°C do 20°C v času štirih mesecev vegetacije. Najbolj ugodna temperatura za kalitev je okrog 10°C, kali pa v širokem razponu od 1°C do 45°C. Ustrezajo ji sončni dnevi, ne ustrezajo pa oblačni.

Temperatura ima velik vpliv na priraščanje konoplje. Raste zelo hitro, saj v treh mesecih doseže končno višino. Dolžina stebila se poveča do 7 cm na dan. V zelo ugodnih razmerah so zabeležili dnevni prirast tudi do 12 cm. Občutljiva je na točo in zasenčenje.

Kolobar

Konopljo sejemo za posevki, ki pustijo za sabo rahla tla in takšnimi, ki jih ne izčrpavajo, na primer žita, okopavine, zrnate stročnice, detelje. Prenaša pogosto vračanje na isto njivo. V monokulturi se lahko prideluje dve, največ pa tri leta. Ustrezen predposevek je za

oljnice, krompir, korenovke, žita Ustreza tudi v vrtnarski kolobar.

Priprava tal

Za uspešno pridelavo konoplje sta osnovna dejavnika pravilna priprava tal, obvladovanje plevelov in ustrezno gnojenje. Oranje do globine 30 cm izvedemo jeseni s ciljem varovanja zimske vlage v tleh in ohranjanja strukture tal. Spomladi tla poravnamo vsaj 3 tedne pred setvijo, da vzniknejo pleveli, potem pa le-te tik pred setvijo konoplje uničimo s tem, da tla še enkrat pripravimo za setev.

Gnojenje – ne preveč in ne premalo

Nekako se je ukoreninilo mnenje, da navadne konoplje ni potrebno gnojiti. Vendar za resno proizvodnjo to ne drži, pa tudi v ekstenzivnih sistemih se moramo zavedati, da bomo s pridelkom odnesli z njive kar nekaj hranil, ki jih moramo s ciljem trajnostne rabe tal tja vrniti.

Hlevski gnoj zaorjemo jeseni in sicer takoj, ko ga navozimo, vnesenih hranil pa ne smemo pozabiti odšteti pri odmerjanju gnojil spomladi.

Z enega hektarja konoplja odvzame 140 do 180 kg N, 30 do 40 kg P₂O₅ in 85 do 120 kg K₂O. V Avstriji priporočajo za pridelovanje semena, če nimajo analize tal, povprečno 100 kg/ha N, 80 kg/ha P₂O₅ in 140 kg/ha K₂O.

Z gnojili, ki vsebujejo fosfor in kalij, lahko gnojimo kadarkoli med sezono, saj se ta hranila vežejo na talne delce in je zato takšno »založno« gnojenje možno. Običajno sicer gnojenje opravimo v jesenskem ali v spomladanskem času. Z gnojili, ki vsebujejo dušik, pa moramo gnojiti sproti glede na potrebe rastlin, gnojenje na zalogo ne pride v poštev. Gnojimo pred setvijo oziroma do najkasneje treh parov listov konoplje v količini 70–80 kg/ha N. V ekološki pridelavi je smiselno, da konopljo sejemo za metuljnicami, saj le-te puščajo za sabo v tleh iz zraka vezan dušik.

Setev konoplje

Sejemo, ko je dnevna temperatura zraka najmanj 10 do 12°C, temperatura tal pa vsaj 10°C. Da ne zraste previsoko, sejemo od sredine maja naprej.

Sejemo na globino 2 do 4 cm, na lahkih in humusnih tleh tudi globlje. Pazimo, da je seme zdravo, kalivo, veliko, čisto in težko.

V klasičnem načinu pridelovanja za seme in natančni setvi svetujejo 12 do 20 kg/ha semena. Pri setvi 'širom' lahko zmešamo seme s peskom, da bomo lažje posejali tako majhno količino.

Po setvi

Posevek vznikla zelo neenakomerno. Po setvi tla zato na lahkih tleh povaljamo. Če se tla zaskorjijo, moramo razbijati skorjo z lažjimi branami ali ježastimi valji. Če je padavin malo, potem je potrebno okopavanje ali brananje po vsakem večjem dežju, da se ohrani vlaga v tleh. Ukrep izvajamo med 10. in 15. uro, ker vsebujejo takrat rastline najmanj vode in so zato manj krhke. Okopavamo lahko, dokler konoplja nima štirih parov listov oziroma dokler se ne sklenejo vrste.

Zaradi hitre pokrovnosti pri ožjih medvrstnih razdaljah sodi konoplja med najbolj konkurenčne rastline plevelom. Pri večjih

medvrstnih razdaljah pa so pleveli lahko problem in jih je treba zatreti, če bi se pokazalo, da bi lahko nadvladali posevek.

Dozorevanje in žetev

Konoplja za seme ima rastno dobo okrog 160 dni, dolžina rastne dobe pa je zelo odvisna tudi od ekotipa (od 30 do več kot 145 dni).

Rastlina dozoreva zelo neenakomerno. Da so izgube semena čim manjše, moramo žeti, ko je zrelo seme na sredini. Žanjemo s kombajnom, potrebna pa je prilagoditev stroja. Žetev majhnih površin lahko žanjejo tudi za seme ročno. Seme po žetvi osušimo na 10 % vlago. Temperatura sušenja mora biti manjša od 50 °C.

Če žanjemo kot pridelek socvetja, le-to naredimo ročno, zato da ostane čim bolj čisto in njihovi trihomi nepoškodovani; le takšni namreč vsebujejo večjo vsebnost kanabinoidov, trpenov in flavonoidov, zaradi česar so okus, vonj in terapevtski vpliv rastline večji. Socvetje požanjemo, ko laski trihomov postanejo mlečne barve (kar je sicer vidno pod mikroskopom). Socvetje nabiramo med 10. in 14. uro, saj so tedaj vršički bolj smolnati kot popoldan.

Kontakt:

tel.: +386 (0)3 71 21 600

e-pošta: barbara.ceh@ihps.si

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

